

SZÁVAI ATTILA

Eperhárom

Adott egy matektanár. Már mint, hogy létezik, van. Van több is, persze, de ne veszünk el ennek a ténynek a filozófiai útvesztőjében. Aki létezik, az veszi az utat, tanárúr? Igen, de nyeri is, fiam, elöl is vannak felezővonalak, pláne kátyúk, elgázolt kiskutyák (egészen a szemben lévő dombig futnak, kivéve a kiskutyák), nem csak hátul. Használjuk tehát édes anyanyelvünket: egyes szám harmadik személy (vagy, ahogy gyerekkorom nyelvtanóráin mondtuk: eperhárom), és mondjuk ki, kvázi figyelmeztetésként, tájékoztatásként állítsuk az út szélére, lassan mondom, „minidenki” lássa: Ő. Eperhárom. Ő.

Adott tehát egy matektanár, aki többnyire csak számokkal hajlandó kommunikálni a világgal és családjával.

Egy idő után a família betűkkel írta ki a számokat, de nem lehetett átverni (ahogy átvered magad egy másodfokú egyenlet erdején, ösvényein, zuhatagjain, aknamezőin, nagy forgalmú kereszteződésein, ahol nem mindig működnek a jelzőlámpák). Nekem, mondta a matematikus, számokat rakjatok az életembe, ne betűket, minek születtek volna az arab zsenik, ha betűkkel, tömondatokkal, alannyal és állítmánnyal vezetnénk le egy egyenletet, hogyan kérném az olcsó párizsit a boltban, egy fikarcnyit, tenyérynit, kérek egy lábszárnyi füstölt kolbászt, és tekerném fel a nadrágszárat a hentesnél? Addig rakja a mérlegre a nedves árut, amíg a mutató északra nem mutat? Észak meg merre van? Hát, kinek merre, nem vagyok én földrajz szakos; erőszakos, az igen, de csak, ha kell, ha muszáj, ha a szükség törvényt bont.

A matematikus egy időben azzal szórakoztatta magát, hogy ha olyan nyilvános helyen volt, ahol nagyobb méretben számok voltak feltüntetve valami jól látható helyre, akkor rögvest munkához látott a látott számokkal kapcsolatban. Volt, amikor az őszi búcsú déli miséjén kezdte el megdolgozni azokat a számokat, amik az egyik szobor melletti táblán voltak láthatóak, mutatván, hogy hol található az adott rész az imakönyvben. Felütötte kölcsönként imakönyvét (az általa látogatott vallási szertartások száma egyjegyű egész szám a pozitív tartományban), majd miután fejben végiggondolta a folyamatot, a processzust (ahogy ezt nevezni szokta: a procit; fejbeproci, várj egy pillanat, átprocizom, tejbeproci, utóbbi a tejből készült kásaszerű ételekre mondta, mintegy közös nevezőre hozva azokat, tejbeproci, kész, kétszer aláhúzva) heves jegyzetelésbe kezdett.

A szertartás azon részén, mikor kezdet kell fogniuk a hívőknek (a béke jeléül), ő vastagon belefeledkezve a munkába, görnyedve a padban, sűrű, remegős, apró mozdulatokkal irkált az imakönyvbe. Kérdezte is a mellette ülő hívő, hogy mit tetszik csinálni, az imakönyv nem olajtó, hogy összefirkáljuk, összemarháskodjuk, komoly dolog ez, kérem. Hősünk halkán elmagyarázta, hogy felülről (ott, a szobor

mellett) a második számhoz készít éppen egyenletet, megfordítva a folyamatot, megoldáshoz feladatot, ez ám a szellemi munka, nem csak az, amit maguk – a hívő itt leintette, ne is folytassa. A matematikatanár megragadta szomszédja karját, majd közelebb hajolva mondta ki a szavakat: talán van egy világ, egy másik dimenzióban, más törvényekkel, ahol az Istent nem imákban imádják, hanem matematikai képletekben, számokban, gyökjelekben, plusz, mínusz, koszinusz, satöbbi, ami kell. Ahol, ha bűnös vagy, mert az vagy, mindenki az, akkor a penitenciát nem szavakkal mondod, hanem levezetsz, khm, kézen fogva lekísérsz a logika márvány lépcsőjén egy rövid kétismeretlenest, illetve annyit, amennyi szükséges a feloldáshoz. Érted? Érted. Ki másért.

Egy matematikai feladványban (mint például maga az élet is) az a szám a végeredmény, amit kétszer aláhúzott a számoló. Előbb-utóbb mindenki kiszámolódik, megfejtődünk, hogy aztán kétszer aláhúzódjunk, vége, be lehet könyvelni a többi eredmény közé, amiből aztán újabb képletek, képlettagok lesznek, újabb számolókkal, számításokkal egészen a végtelenségig, ezt nem szeretik a matektanárok, bocs, tehát nagyon sokáig, bizonytalanul sokáig, olyan mennyiségű sokáig, aminek mindig változó a vége. Tehát addig, ameddig (szép volt, diplomatikus, ebbe nem lehet belekötni, viszont megfoghatatlan, érvényes és bizonytalan, mint a ma született bárány).

Gondoljunk egy szerencseszámmra. 21 (huszonegy). Adott tehát egy szerencseszám. Mármost, hogy létezik, van. Van több is, persze, de ne vesszünk el ennek a ténynek a filozófiai útvesztőjében. Aki létezik, az veszti az utat, tanárúr? Igen, de nyeri is, fiam, elöl is vannak felezővonalak, pláne kátyúk, elgázolt kiskutyák (egészen a szemben lévő dombig futnak, kivéve a kiskutyák), nem csak hátul. A 21 egy szerencsés szám. És az sem kisebb szerencse, ha egy héttagú társaságban (akik, mondjuk, egy belvárosi szórakozóhelyen találkoznak) üdvözlésképpen mindenki mindenkivel egyszer kezet fog, szeressük egymást gyerekek. És, ha egy 7 tagú társaságban mindenki mindenkivel egyszer kezet fogott, hány kézfogás történt? 21 (huszonegy).

